

Utolsó esély a gyorsaknak

A versenykorlátozó megállapodásban résztvevő vállalkozások számára a Gazdasági Versenyhivatal által alkalmazott engedékenységi politika lehetőséget nyújt a büntetés részleges, vagy akár teljes elengedésére. E politika lényege, hogy a GVH a titkos megállapodás azon résztvevőit, melyek hajlandóak részvételüket megszüntetni, és a kartell létezéséről és működéséről a GVH számára információval szolgálni, a bírság részleges vagy teljes elengedésével jutalmazza. Az engedékenység szó hallatán sokak arra gondolhatnak, hogy a GVH megbocsát a bűnbánóknak, ez azonban tévedés. A versenyhivatal a bírság elengedésével nem méltányosságot vagy kegyelmet gyakorol. Az engedékenységi politika nem egyéb, mint eszköz a kartell megállapodásokra jellemző hallgatás megtörésére azáltal, hogy a résztvevőket érdekeltté teszi a hatósággal történő együttműködésben. A GVH célja a jogsértések minél szélesebb körű feltárása és az elkövetők szigorú megbüntetése. Az engedékenységi politika is e célt szolgálja azzal, hogy a kartellekre jellemző belső feszültségeket tudatosan használja ki: bizalmatlanságot gerjeszt a kartelltagok között.

A bírság teljes elengedése és a bírságösszeg csökkentése

Egy kartellben résztvevő vállalkozás akkor folyamodhat a bírságösszeg teljes elengedéséért, ha **elsőként** szolgáltat olyan érdemi információkat a GVH számá-

ra még ismeretlen kartellról, amelyek alapján a hivatal vizsgálatot tud indítani. A bírság teljes összege akkor is elengedhető, ha a kartellben résztvevő vállalkozás egy már megindított eljárásban **elsőként** hoz a GVH tudomására a jogsértés megállapítása szempontjából döntő fontosságú bizonyítékokat és információkat, feltéve, hogy a benyújtás időpontjában a GVH még nem rendelkezett a jogsértés bizonyításához elegendő információval. Az első bejelentő a versenyjogi felelősségre vonáson túl az esetleges büntetőjogi szankcióktól is mentesül.

Bírságcsökkentésben akkor részesülhet egy kartellben résztvevő vállalkozás, ha ugyan nem elsőként bocsát döntő fontosságú bizonyítékokat a GVH rendelkezésére, de olyan információkkal szolgál, melyek **egyértelműen több-letértékűek** a már a GVH birtokában lévő bizonyítékokhoz képest. Ez a gyakorlatban alapvetően olyan írásos, bizonyító erejű dokumentumokat jelent, amelyek segítségével a tényállás lényegesen jobban tárható fel. Amennyiben a benyújtott bizonyítékok megfelelnek e feltételnek, a kartell leleplezését követően a GVH-t elsőként érdemi információkhoz juttató vállalkozás számára a bírságcsökkentés mértéke 30-50 százalékos, a második vállalkozás esetén 20-30 százalékos, a további vállalkozások esetén pedig legfeljebb 20 százalékos.

Ezek az engedmények – tekintettel a jelentős bírságösszegekre – abszolút

számokban mérve is tetemesek. A bíróság teljes vagy részleges elengedésének további feltétele ugyanakkor, hogy a vállalkozás a bizonyítékok átadása után azonnal megszünteti tevékenységét a kartellben, az eljárás során pedig folyamatosan és teljes körűen együttműködik a GVH-val. A bíróság csak akkor engedhető el, ha a kartellező vállalat nem végzett olyan tevékenységet, amellyel másokat a jogsértésben való részvételre és a kartell működtetésére kényszerített, vagyis a „főkolomposok” semmiképpen sem mentesülhetnek a következmények alól.

A hallgatás fala: nyer, aki megtöri

Az eddig leleplezett egyik legnagyobb nemzetközi kartell, az 1989 és 1999 fennálló vitamin-összeesküvés jól szemlélteti, hogyan is működik az engedékenységi politika, és mennyit is nyerhet az időben eszmélő és a kartellről információt szolgáltató vállalkozás. Tizenhárom vitamin előállító cég az Európai Unióban összesen 790 millió euró bírságot, Ausztráliában 26 millió dollár bírságot és 30 millió dollár kártérítést, az USA-ban pedig közel 900 millió dollár bírságot és több mint egymilliárd dollár kártérítést fizetett, miután egy társuk kilépett a szövetségből, és lebuktatta a kartellt. A Roche (svájc), a BASF (német), a Rhone-Poulenc (francia) és számos más nemzetközi vállalkozás közel tíz éven át osztotta fel tudatosan a vitaminok teljes világpiacát. Amikor felmerült a gyanú, hogy esetleg kartell van a vitaminpiacon, a gyártók ezt tagadták – ám egyikük, a Rhone-Poulenc az első bejelentő jogán engedékenységgért folyamodott, és információt szolgáltatott a versenyhatóságoknak. A cég ezzel többszörösen is jól járt. Míg a kartell többi résztvevője több százmillió eurós bírságot fizetett, a francia cég az Egyesült Államokban és Európában is megsúszta egy szimbolikus bírsággal.

Magyarországon a Kemira GrowHow és a Tessengerlo csoport 2003-ig tizenhárom éven át vett részt áregyeztető és

A versenytanács által kartellezőkre kiszabott legnagyobb bírságok

Ügynév	Vállalkozás	Nominális bírság (millió forint)
1 Gépjárműjavítók és biztosítók (Vj 51/2005) *	Allianz Hungária	5 319
2 Autópályaépítés kartellben (Vj 27/2003)	Strabag Rt	2 468
3 Autópályaépítés kartellben (Vj 27/2003)	Betonút Rt	2 212
4 Autópályaépítés kartellben (Vj 27/2003)	Hídépítő Rt	1 371
5 Gépjárműjavítók és biztosítók (Vj 51/2005) *	Generali-Providencia	1 046
6 Egyetemek informatikai rendszere (Vj 162/2004)	SAP Mo. Kft.	690
7 Egyetemek informatikai rendszere (Vj 162/2004)	IBM Mo. Kft.	690
8 Autópályaépítés kartellben (Vj 27/2003)	Egút Rt	496
9 Autópályaépítés kartellben (Vj 27/2003)	Debmüt Rt	496
10 AREVA és társai - kapcsoló berendezések (Vj 102/2004)	Alstom	440

* Az ügyben a biztosítók nem egymással kartelleztek, hanem a gépjármű márkakereskedő partnereik kartelljét fogadták el komoly előnyökért cserébe.

piacfelosztó megállapodásban. E két vállalat ezzel szinte teljes mértékben uralta a takarmányfoszfát hazai piacát. A hosszú szövetség a Kemira bejelentésével ért véget. Míg a Tessenderlóra 131 millió forint bírságot rótt ki a versenyta- nács, a megállapodást bejelentő Kemira a bírság egymilliárd forintot meghaladó teljes összege alól mentesült.

A 2002-ben Magyarországon lefűlelt autópályaépítők ezzel szemben nem fordultak engedékenyígi kérelemmel a versenyhivatalhoz. Az eljárás alatt mind- végig kitartottak versenytársaik mellett, a milliárdos ceheet pedig a részvénye- seik voltak kénytelenek megfizetni. A

Hídépítő Rt. közel 1,4 milliárd forintot, a Betonút Rt. mintegy 2,2 milliárd forintot, a legmagasabb bírságot fizető Strabag Rt. pedig közel 2,5 milliárd forintot taka- ríthatott volna meg, ha együttműködik a GVH-val, és elsőként fedi fel a kartellt. A Strabag bírságának nagyságrendjét illusztrálja, hogy amennyiben ezt az összeget a cég – akár egy krimiben – ezer forintos címletekben fizetné be, a bankjegyek hangos végigszámolása egy embernek egy hónapba telne, az évessel és alvással töltött időt nem is számolva.

A kartellból tehát van kiút, de csakis a leggyorsabbak számára. A GVH engedé-

kenységi politikával kapcsolatos tájé- koztatók olvashatók a versenyhivatal honlapján, és kérdésekkel a GVH Kartell Irodájához is lehet fordulni.

Gazdasági Versenyhivatal – Kartell Iroda

1054 Budapest, Alkotmány utca 5.
Levél cím: 1245 Budapest 5. Pf. 1036
Fax: 1 472 8970
Telefon: 1 472 8871, 1 472 8872
Email: kartell@gvh.hu

Fellépés a kartellekkel szemben – Miért és hogyan?

2007. február 16. (péntek)

Délelőtti ülés

09:30-10:00	Regisztráció
10:00-10:20	Megnyitó <i>Gyurcsány Ferenc úr, Magyarország miniszterelnöke</i>
10:20-10:50	A kartellek elleni harc: kiemelkedően fontos európai feladat <i>Mr. Philip Lowe, az Európai Bizottság Versenyjogi Főigazgatóságának főigazgatója</i>
10:50-11:05	Kérdések és válaszok
11:05-11:20	Kávészünet
11:20-11:50	A Gazdasági Versenyhivatal kartellek elleni fellépése <i>Nagy Zoltán úr, a GVH elnöke</i>
11:50-12:20	Kormányzati szerepvállalás: a holland kartellpolitika sikerének kulcsa <i>Mr. Pieter Kalbfleisch, a Holland versenyhatóság vezetője</i>
12:20-12:40	Kérdések és válaszok
12:40-14:00	Ebéd

Délutáni ülés

14:00-14:40	Az Egyesült Államok érett kartellpolitikája <i>Mr. Gerald Masoudi, az amerikai Igazságügyi Minisztérium antitröszt ügyekért felelős főügyész helyettese</i>
14:40-15:10	A kartellek a vállalatoknak is kárt okoznak – az üzleti szféra perspektívája <i>Bienert Gusztáv úr, az Amerikai Magyar Kereskedelmi Kamara elnöke</i>
15:10-15:40	Kartellek elleni küzdelem – nem elméleti megközelítésből <i>(Merényi Miklós úr, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium szakállamtikára)</i>
15:40-16:00	Kérdések és válaszok
16:00-16:10	Záró gondolatok, <i>Nagy Zoltán úr, a GVH elnöke</i>
16:10-17:00	Fogadás